

STRATEGI FÖR FRITIDSGÅRDAR 2021-2023

Våra ledord är *förtroende, ansvar, respekt* och *omtanke* – dessa skall ligga till grund för hela vår verksamhet och utgöra vår värdegrund.

1. Vi erbjuder öppna mötesplatser som är trygga, drogfria och bemannade med fritidsledare som lyssnar, stimulerar och stöttar. Vi:

- Läger stor vikt vid värdskap, positiva förväntningar och vid att se varje besökare;
- Är måna om att vara lyhörda, tydliga och konsekventa;
- Tar ansvar för att verksamheten är tillgänglig, trygg och aktivt inkluderande;
- Samverkar vid behov kring ungdomars situation i kommunen;
- Arrangerar aktiviteter som alla oavsett förutsättningar har möjlighet att vara med på;
- Är närvarande och engagerade vuxna på fritidsgårdarna, på nätet, genom pop up-verksamhet på andra platser och i dialog med föräldrar;
- Har tydliga och väletablerade normer för hur vi beter oss mot varandra i verksamheten;
- Har tydliga rutiner för hur vi löpande informerar om verksamhetens mål och utformning, såväl till nya besökare som till blivande besökare, andra berörda och allmänheten.

Vi tror på ungdomarnas förmåga, stimulerar och stöttar deras initiativ samt uppmuntrar dem att prova att genomföra aktiviteter och arrangemang under och utanför öppettiderna. Vi:

- Uppmuntrar till arrangörskap;
- Ger stöd och erbjuder resurser utifrån behov och förutsättningar;
- Samarbetar personal och ungdomar kring olika aktiviteter och arrangemang;
- Synliggör unga och deras bidrag till verksamheten.

3. Vi verkar för ett informellt och icke-formellt lärande där ungdomar känner att de utvecklas och stärker sin självkänsla. Vi:

- Arbetar utifrån ett lärandeperspektiv byggt på motivation och utifrån individens förutsättningar.
- Talar med ungdomar om vad de skulle vilja lära sig genom att vara med i verksamheten.
- Stödjer ungdomar att via icke-formellt lärande skaffa sig de kunskaper och färdigheter de behöver för att kunna förverkliga sina idéer.
- Genomför ELD-samtal och delar ut kompetensbrev till de som tagit ansvar för en aktivitet eller ett arrangemang.

4. Vi arbetar aktivt med värdegrundsfrågor med fokus på normer, sociala värderingar och att ge stöd för att bryta negativa beteenden hos individer och grupper. Vi:

- Fortbildar all personal genom löpande tematiska utbildningsinsatser;
- Samtalar om vad normer är, hur de uppstår och hur vi kan förändra dem om det behövs;
- Genomför riktade insatser för att nå utsatta grupper och minoriteter i syfte att öka jämställdheten i verksamheten.

5. Vi bedriver ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Vi:

- Analyserar löpande vår verksamhet avseende vilka värden vi förmedlar och hur den svarar mot mål och bärande principer. Denna analys sker såväl i personalgruppen som tillsammans med ungdomar;
- Deltar i träffar och utbildningar inom KEKS* för att lära nytt och samtidigt dela med oss av våra egna kunskaper och erfarenheter. (* KEKS= Kvalité och kompetens i samverkan, ett nätverk för öppen ungdomsverksamhet.)

Mål för Tanums öppna ungdomsverksamhet

Ingress

Ett demokratiskt samhälle behöver unga människors röster och aktiva deltagande. För att kunna axla denna roll behöver ungdomar en plats utanför hem och skola där de kan sätta sin egen agenda. En plats där de, tillsammans med sina likar, kan undersöka, artikulera och utveckla sina intressen och talanger, såväl som sina idéer för framtiden. En plats där de kan få stimulans och stöd att vidareutveckla de kunskaper, färdigheter, attityder och värderingar de behöver för att kunna nå sin fulla potential som individer och samhällsmedborgare. Den öppna ungdomsverksamheten är denna plats, och ungdomar är, och måste alltid vara, dess främsta intressenter.

Den öppna ungdomsverksamheten är följaktligen en lärprocess, inte bara för ungdomar, utan också för samhället i sig. Den är en win-win investering, och för ett samhälle som eftersträvar inkludering och social sammanhållning så har den en viktig roll att spela.

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter¹ har alla barn och unga rätt till fritid, vila samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. De dokument som antagits inom EU² och Europarådet³ gör klart att den öppna ungdomsverksamheten inte bör utgå från ett problemperspektiv utan istället syfta till ungas personliga och sociala utveckling. Tanums öppna ungdomsverksamhet ska bedrivas som en lärprocess baserad på delaktighet. Detta innebär att ta vi ska ta tillvara ungas idéer, erfarenheter, kompetenser och intressen på ett sådant sätt att det väcker deras vilja till engagemang och ansvarstagande. Det är detta vi menar när vi talar om meningsfull fritid.

Övergripande mål

Verksamhetens övergripande mål är att bidra till ungdomars personliga och sociala utveckling.

Bärande principer

Den öppna ungdomsverksamhetens bärande principer⁴, det som definierar verksamheten och gör den till det den är, är att den skall:

- bygga på frivilligt deltagande – på att unga människor är aktiva i den öppna ungdomsverksamheten utifrån egen vilja och motivation;
- bygga på och svara mot unga människors självupplevda behov, intressen, idéer och erfarenheter, och på så sätt ge mervärde och/eller glädje i livet;
- skapas, organiseras, planeras, förberedas, utförs och utvärderas tillsammans med eller av unga människor;
- bidra till ungas personliga och sociala utveckling genom icke-formellt och informellt lärande;
- sträva efter att stärka ungas självbestämmande, autonomi och tillgång till sina rättigheter;
- ha ett helhetsperspektiv på unga människor och möta dem där de är, som kapabla individer och primära resurser i sina egna liv och för samhället som helhet;
- främja kritiskt tänkande och kreativitet såväl som mänskliga rättigheter, demokratiska värden och aktivt medborgarskap;
- vara aktivt inkluderande och erbjuda lika möjligheter till alla unga människor.

Karakteristika

Den öppna ungdomsverksamheten bygger på demokratins principer, inklusive principen om alla människors lika värde. Alla unga oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder skall aktivt välkomnas och inkluderas i verksamheten.

Den erbjuder aktiviteter och mötesplatser som stimulerar ungas aktiva engagemang och ansvarstagande samt skapar möjlighet för alla att delta oavsett ekonomiska förutsättningar. Den utgår från ett främjande förhållningssätt och har positiva förväntningar på dem den är till för, på de som arbetar i den och på de den samarbetar med. Vi vet att det främjande och generella arbete som verksamheten bedriver får en förebyggande effekt.

Målgrupp

Varje typ av verksamhet kräver sina specifika mål. Detta dokument avser den öppna ungdomsverksamheten, det vill säga verksamhet som bygger på och svarar mot ovanstående mål och principer och som bedrivs på eller med utgångspunkt från t ex fritidsgårdar, ungdomens hus eller i olika typer av projekt. Tanums öppna ungdomsverksamhet riktar sig till ungdomar mellan 13 och 19 år⁵. Detta dokumentet omfattar därför inte verksamhet riktad till yngre barn eller till exempel fritidsverksamhet för seniorer.

Relation till centrala inriktnings- och styrdokument

Målen för Tanums öppna ungdomsverksamhet bygger på och harmoniserar med de mål som tagits på internationell, europeisk och nationell nivå. De konkretiserar FNs konvention om barnets rättigheter, Europarådets rekommendation avseende ungdomsarbete, EUs ungdomsstrategi 2019 – 2027⁶ samt den nationella ungdomspolitik⁷ och klargör vad dessa innebär på lokal nivå.

Långsiktiga mål

Följande långsiktiga mätbara mål är de som sammantagna leder till att verksamheten fyller sitt syfte och når sina övergripande mål⁸. Tanums öppna ungdomsverksamhet strävar därför efter att ha:

- Max avvikelse från jämn könsfördelning 10 %⁹
- Index Trygghet och bemötande, öppen verksamhet¹⁰ 90 %
- Index inflytande och ansvarstagande, öppen verksamhet 50 %
- Andel unga som producerar verksamhet 30 %¹¹
- Andel ungdomsproducerad verksamhet 60 %
- Index delaktighet, gruppverksamhet¹² 75 %
- Index lärande, gruppverksamhet 85 %
- Genomsnitt enkätsvar (5-gradig skala) 4,3¹³
- Samlat relativt nyckeltal 1,0¹⁴

Personalens uppdrag

Personalens grundläggande uppdrag är utifrån dessa mål att stödja och stimulera aktiviteter som bygger på och förutsätter ungas aktiva engagemang och ansvarstagande. Det är genom att tillsammans och i samverkan fokusera på detta uppdrag som verksamhetens långsiktiga mål kommer att nås.

Dokumentation, uppföljning och utveckling

Verksamheten skall dokumenteras och följas upp kontinuerligt via KEKS¹⁵ system för dokumentation och uppföljning, The Logbook. Uppnådda resultat skall presenteras för och diskuteras med ungdomar. Dessa diskussioner ska leda till konkreta förslag på olika utvecklingsåtgärder (avseende kompetens, metoder, organisation) för att uppnå bättre måluppfyllelse. Dessa förslag ska redovisas för nämnd och förvaltningsledning inför beslut som berör verksamheten.

Uppföljningen skall ske i relation till såväl enskilda verksamheter som till förvaltningen som helhet. De långsiktiga mål som inte uppnåtts skall förbättras med minst 5 % per år till dess samtliga har uppnåtts.

Noter

¹ <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>

² EUs ministerråds slutsatser avseende "the contribution of quality youth work to the development, well-being and social inclusion of young people"
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013XG0614\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013XG0614(02)&from=EN)

³ Europarådets rekommendation avseende öppen ungdomsverksamhet
<https://www.coe.int/en/web/youth/-/recommendation-on-youth-work>

⁴ Dessa bärande principer är hämtade från dokumentet *European Charter on Local Youth Work* (<https://www.europegoeslocal.eu/charter/>). Liknande formuleringar finns också i en rad andra europeiska dokument, bland annat i rapporten *Quality Youth Work*, publicerad av EU kommissionen 2015 (https://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/quality-youth-work_en.pdf)

⁵ Detta hindrar inte målgruppen från att bjuda in eller ordna arrangemang för andra åldersgrupper.

⁶ https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

⁷ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2014/03/prop.-201314191/>

⁸ Dessa mål är också de som följs upp via KEKS dokumentations och uppföljningssystem The Logbook. Verksamhetens resultat presenteras i relation till dessa mål, till resultat föregående år och till genomsnittet i KEKS. Resultaten presenteras även uppdelat på kön.

⁹ Detta innebär att det underrepresenterade könet skall utgöra minst 40 % av den samlade mängden besök.

¹⁰ De resultat som avser öppen verksamhet baserar sig på hur ungdomar svarat på KEKS årliga mötesplatsenkät.

¹¹ Denna siffra anger alltså hur stor andel av de ungdomar som verksamheten når som bör vara aktiva i att skapa aktiviteter för sig själva och andra ungdomar, det vill säga vara delaktiga. Övriga är de som deltar i verksamheten och de aktiviteter som arrangeras.

¹² De resultat som avser gruppverksamhet baserar sig på hur ungdomar svarat på KEKS gruppenkät.

¹³ Samtliga frågor är formulerade som påståenden som de svarande ungdomarna får ta ställning till och där "Instämmer inte alls" ger en 1a och "Instämmer helt och hållet" ger en 5a.

¹⁴ Det samlade relativa nyckeltalet beräknas genom att verksamhetens resultat per mål samt dess kostnader per verksamhetstimma och besök/deltagare vägs samman och ställs i relation till genomsnittet i KEKS.

¹⁵ Se www.keks.se